

Met het jaarthema **Handen vol hoop** heeft Katholiek Onderwijs Vlaanderen dit schooljaar uitgeroepen tot het jaar van de hoop. Hoop verbindt, ze werkt aanstekelijk. Ze is bron van vergeving, basis van veerkracht en draagkracht. **Scherven oprapen** is het hoopvolle motto om in de vastenwerking te focussen op herstellen van relaties.

Voor de **secundaire scholen** in het bisdom Brugge werd door het vicariaat onderwijs van het bisdom Brugge deze inspiratiebundel uitgewerkt. Deze bundel wil ingrediënten aanreiken om zelf een verdiepingsmoment/bezinningsmoment/gebedsmoment uit te werken voor leerlingen en personeelsleden uit het secundair onderwijs.

Deze bundel is een aanvullend aanbod bij de andere materialen van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen én Broederlijk Delen. Aanvullend ook bij het aanbod van de pedagogische begeleidingsdiensten/vicariaten van de regio's Mechelen-Brussel en Limburg, waar in beide laatste ruim voldoende materialen voor vooral het (buitengewoon)basisonderwijs werden uitgewerkt.

Graag verwijzen we ook naar '**het gebed van de week**' dat door het vicariaat onderwijs van het bisdom Brugge werd uitgewerkt voor de veertigdagentijd. Sommige teksten hiervan zijn ook bruikbaar in de derde graad van het secundair onderwijs. Dit 'gebed van de week' is echter op de eerste plaats bedoeld om de persoonlijke identiteit van de onderwijsverstrekker te 'voeden'. Dit 'gebed van de week' kan zeker ook (deels) gebruikt worden als verdiepingsmoment met personeelsleden.

deel 1

scherven oprapen

In Japan gooit men **gebroken aardewerk** niet weg.
Men lijmt het en beschildert de breuklijnen met goudverf.
Deze techniek noemt men *kintsugi* of gouden reparatie.
Men laat de littekens zien in plaats van ze te verbergen.
De voorwerpen zijn daardoor sterker, mooier en authentieker geworden.
Ook een mens is *getekend* door breuken en verwondingen
en draagt dus *littekens* mee ...

*“Als je nooit in scherven gelegen hebt,
weet je niet hoe je in elkaar zit.”*

Ziad K. Abdelnour

lijmen

Ik had drie beestjes,
drie beestjes van steen.

Een vogeltje,
Een veulentje,
Een varkentje.

Ze zijn gevallen.
Ze braken stuk.

Ik heb ze gelijmd.
't is bijna gelukt.

Ik heb drie beestjes,
drie beestjes van steen.

Een volentje,
Een veukentje,
Een vargeltje

Joke van Leeuwen

De gebroken vaas verwijst naar al onze gebrokenheid en kleinheid en de kans die elke veertigdagentijd biedt om hierbij stil te staan. Bij onze eigen kleinheid, broosheid, kwetsbaarheid.

De scherven oprapen verwijst naar leren leven met deze gebrokenheid maar er toch aan werken. De veertigdagentijd als de tijd waarin wordt opgeroepen om vanuit je eigen kleinheid en kwetsbaarheid relaties te herstellen met jezelf, met de anderen, met de wereld, met God. Laat de scherven niet liggen, raap ze op en doe er iets mee. Ook al blijft dit zichtbaar zowel aan de vaas als in de mens zelf. Sommige worden zelfs littekens maar dat toont hoe een mens echt heeft geleefd en 'mens' is geweest, ten volle, geen heilige, maar een mens die met vallen en opstaan leeft en liefheeft.

Scherven oprapen, lijmen, troosten, helen,...doe je het meest van al met je handen. Een handdruk geven als teken van verzoening, de Vader die op de uitkijk staat, wordt bijna altijd uitgebeeld met zijn open handen, open armen om de verloren zoon te verwelkomen en dat is al een teken van vergeving. Gebalde vuisten, gesloten handen vergeven niet maar houden de wrok en de haat binnen, vast geklemd...

scherven en lijm

Sommige spullen zijn zo mooi en dierbaar,
daar willen we niet van scheiden.
Ook niet als datgene
in dertig scherven op de grond ligt...
En wanneer het dan toch gerepareerd is,
zijn we vaak verheugd
'dat je er helemaal niets van ziet!'

niet wegpoetsen

De eeuwenoude Japanse kunstvorm 'kintsugi'
doet juist het tegenovergestelde.
In plaats van de breuk weg te poetsen,
wordt gebroken porselein
weer aan elkaar gezet
met lijm vermengd met goud, zilver of platinum.
De gedachte hierachter is
dat breuken en reparaties
onderdeel worden van de historie van een object,
in plaats van iets dat je zou moeten verbergen.

goudlijm uit de 15e eeuw

Kintsugi ontstond in de 15e eeuw
toen een Japanse keizer
zijn favoriete theepot brak
en deze naar China terugstuurde
om te laten maken.
Maar het resultaat
– de breuk was geniet met metalen klemmen –
vond hij dermate lelijk
dat hij zijn vakmensen de opdracht gaf
om met een meer esthetische oplossing te komen.

Het verhaal gaat dat sommige verzamelaars
deze methode zo mooi vonden,
dat ze soms expres wat vazen lieten vallen
zodat ze met het goud van kintsugi
konden worden verfraaid!

littkens laten zien in plaats van deze te verbergen

Mooi hoe in een wereld
waar perfectie vaak
tot het allerhoogste goed wordt verheven,
op deze manier imperfecties
tot het leven gaan behoren
en ze juist karakter en een verhaal laten zien.

Ook een mens is *getekend*
door breuken en verwondingen
en draagt dus *littkens* mee ...
*"Als je nooit in scherven gelegen hebt,
weet je niet hoe je in elkaar zit."*

Ziad K. Abdelnour

uniek design

Ieder mens echter
 is een onvervangbaar deel
 in en van Gods unieke design.
 Iedere kunstenaar of designer
 heeft zijn eigen handschrift,
 zijn eigen specialiteit.
 Dat geldt ook voor... God.
 Hij is de vormgever van deze wereld
 en van alle mensen.
 God heeft iedereen
 – ook jou –
 op zijn eigen unieke manier geschapen,
 met de bedoeling om in relatie met Hem te leven.

offline

Maar, soms is er echter een breuk,
 een barst gekomen
 in dat unieke design.
 in de relatie met God en/of de mens.
 Een breuk.
 Brokstukken...
 We zijn als het ware "offline".
 Dit komt doordat we
 onze eigen weg zijn gegaan, zonder God.
 Los van onze medemensen.
 Gods unieke design
 ligt in scherven...

Jezus herstelt relatie

Maar God houdt van mensen
 en daarom
 komt Hij ook juist nu in beweging.
 Wij kunnen de relatie soms
 niet altijd goed herstellen.
 Niet altijd doet onze 'goudlijm'
 Zomaar zijn werk.
 Gods meest spectaculaire 'reddingsactie'
 was dat Hij klein werd
 en zo in onze kleinheid kwam te staan:
 God werd mens.
 Hij kwam en komt zo dicht mogelijk naar ons toe.
 Hij komt midden onze scherven staan.
 Om ons te redden.
 Om ze op te rapen.

Het meest duidelijk opgericht
 staat Gods Zoon
 tussen onze brokstukken en scherven aan het kruis.

Jezus kwam als mens om ons te redden.
 Zijn naam betekent "Redder".
 Hij kwam zijn volk,
 'zijn uniek design' redden
 van hun onderlinge breuken en barsten
 en deze met God.
 Zijn hoopvolle goudlijm is zijn liefde tot op het kruis!

God nodigt (jou) uit

Gods uitnodiging staat rechtop
-tussen al onze scherven-
in het teken van het kruis.

Zijn kruis:

een mozaïek met en tussen onze scherven.

scherven brengen geluk

Korfoe

Elk Grieks eiland heeft zo zijn eigen tradities bij de viering van Pasen. Het Ionische eiland Korfoe trekt jaarlijks heel veel bezoekers in deze periode. Op 'Megalo Savvato' worden om vanaf balkons in de hoofdstad Kerkyra, kruiken met water naar beneden gegooid. De potten verschillen in grootte en men versiert ze maar al te graag. Onder luid gejuich van het publiek worden ze van balkons met herkenbare rode lopers afgeduwd. De scherven brengen geluk en zijn dan ook een gewild souvenir.

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/04/07/scherven-brengen-geluk--kruiken-kapot-gooien-tijdens-orthodox-pa/>

Duitsland

Bij onze oosterburen wordt de avond vóór de bruiloft het feest 'Polterabend' gehouden. Tijdens dit feest wordt er door de families porselein servies kapot gegooid, wat moet worden opgeruimd door het aanstaande bruidspaar. Deze traditie is volledig gebaseerd op het oude spreekwoord 'scherven brengen geluk'.

8

gebruik in de Griekse oudheid

Wanneer twee vrienden voor lange tijd van elkaar afscheid namen, schreven ze hun namen op een potscherf. Ze braken die in twee en namen elk een stuk mee op reis. Wanneer ze elkaar ooit terug zouden zien, zouden de in elkaar passende stukken potscherf het bewijs zijn van hun vriendschap.

Dit is overigens de letterlijke betekenis van het woord symbool: 'symballein' = 'in elkaar vallen'.

gebroken en hersteld

https://www.youtube.com/watch?time_continue=103&v=PlE8cdi8n8&feature=emb_logo

Een korte film over leven, dood & liefde van een redder.

er is hoop als je scherven wil oprapen

Er is hoop want
hoe grillig de barsten
hoe groot de scheuren en
hoe talrijk de scherven ook mogen zijn,
niets is definitief kapot en verloren.

Er is hoop want
met bijschaven en gladschuren
respect en geduld,
kunnen brokken en kwetsuren
geheeld worden.

Vergeven is niet vergeten.
Krassen op de ziel
tekenen je voor het leven
maar tijd en mildheid
vervagen de littekens
en geven zoals rimpels
een authentiek gelaat
aan je leven.

Er is hoop
als je de scherven wil oprapen
en lijmen tot een nieuw geheel.

Kathleen Boedt

scherven

Gisteren en alle dagen zijn voorbij,
begraven in de tijd.
Je kunt er niets meer aan veranderen.
Maar wat doen we met de scherven van gisteren?
Laten we ze liggen of moeten we ze helen?

Als we scherven laten liggen,
en er niets mee doen, is de kans groot
dat we ze steeds mee blijven dragen,
zodat ze ons dag na dag verwonden.

Willen we echter kunnen zeggen:
'Scherven brengen geluk', dan is
het onze taak de scherven op te pakken.
De goede stukken eruit halen,
om daarmee iets nieuws te maken.

Maar het is ook mogelijk
de scherven te helen door oprecht te vergeven.
Opnieuw vertrouwen te schenken,
de ander weer een nieuwe kans te geven.

scherven brengen geluk

Met de scherven van je leven
Hoef je niet te blijven staan,
Alle fouten, alle zonden,
Krijg je zelf niet ongedaan.

Ja, we passen en we meten
Alle stukjes aan elkaar,
Maar geen mens komt met de brokken,
Die hij eenmaal maakte, klaar.

Zijn je krachten soms gebroken
Of je huwelijk, je gezin,
Je kunt nog zoveel proberen
Maar je krijgt geen nieuw begin.

Breng de scherven van je leven
Maar naar God toe, stuk voor stuk,
Laat Hem helen, dan pas brengen
Deze scherven toch geluk.

Dichter M.Koffeman-Zijl

Twee ouders vroegen hun dochter te bidden voor de familie, want die had de laatste tijd zo veel pech en lijden gekend. Het meisje bad aldus: "Goede God, mijn broer heeft de mazelen, mijn zus viel van haar fiets en brak haar been, en mijn oudere broer lijdt aan pneumonie, mijn vader verloor zijn job. Dus goede God... zorg alsjeblieft goed voor Uzelf, want als U iets overkomt zitten we allemaal in de puree!"

een gebed van bisschop Fulton Sheen uit 1954

de scherven

Wat gebeurd is, is voorbij.
Je kunt gisteren niet meer overdoen.
Je kunt er niets meer aan veranderen.
Maar wat doen we met de scherven van gisteren?
Laten we ze liggen of moeten we ze helen?

Als we scherven laten liggen,
en er niets mee doen, is de kans groot
dat we ze steeds mee blijven dragen,
zodat ze ons dag na dag verwonden.

Willen we echter kunnen zeggen:
'Scherven brengen geluk',
dan is het onze taak de scherven op te pakken.
De goede stukken eruit halen,
om daarmee iets nieuws te maken.

Maar het is ook mogelijk
de scherven te helen door oprecht te vergeven.
Opnieuw vertrouwen te schenken,
de ander weer een nieuwe kans te geven.

scherven doen pijn

In de scherven leren leven en de pijn en ontgoocheling een plaats geven in je leven.
Durf tijd en ruimte maken om bij je scherven stil te staan.
Ga niet op de vlucht en verdoof jezelf niet voor wat gebroken is en pijn doet.
Ga in de leegte staan en laat de pijn, pijn zijn.

aan diggelen - gebrokenheid

Wie kent niet de ervaring
van iets dat aan diggelen valt?

Een droom die je koesterde?
Een verlangen dat je zo graag wilde vervullen?
Een relatie waar je zo in geloofde?
Een vriendschap die je koesterde?
Een opdracht die je echt goed wilde doen?

En om heel verschillende redenen valt dit aan diggelen!
Het ligt op de grond,
het is voorbij,
het is gedaan,
het is kapot...

Scherven van gebrokenheid blijven over.
Pijn,
ontgoocheling,
eenzaamheid,
verdriet.
Het zijn scherven van gebrokenheid.

Wie of wat slaan wij zelf soms aan diggelen?
Door wat of wie worden wij soms gebroken?

Scherven brengen geluk,
zegt men wel eens.

Echter, soms zegt men ook
dat bepaalde scherven
niet meer te lijmen vallen.

En dan moet je sterk staan
in je kwetsbaarheid.

Maar hoe doe je dat?
Wie of wat kan je
op dat moment
tot ruggensteun zijn?

In niet evidente tijden als deze,
waarin het wij-zij denken
alsmaar meer hoogtij viert,
worden wij hier vaker dan ons lief is
mee geconfronteerd.

Elkaar aansterken
om met en doorheen onze kwetsbaarheid
hoopvol op weg te gaan
is dan de boodschap.

Misschien kunnen we
onze scherven samenleggen
en hoopvol op weg gaan:
doorheen onze omgang met elkaar
-net zoals bij de kunstvorm 'kintsugi'-
samen iets nieuws te maken...

scherven helen

Wie met de scherven van het leven aan de slag gaat en ze oprappt kan hele mooie dingen maken. Een verhaal dat hier heel mooi bij past is het volgende...

Het mooiste hart

In een vallei, ver, ver weg, leefde eens een jongeman die beweerde dat hij het mooiste hart had van de hele vallei. Overal waar hij kwam toonde hij het aan iedereen die het maar wou zien, en inderdaad zijn hart was zo perfect als een hart kan zijn. De jongeman oogstte bewondering alom, en zijn hart zwol van trots.

Op een dag had hij weer een grote menigte rondom zich verzameld. Ze stonden midden in het dorp, en iedereen bewonderde zijn hart. Ze waren het er allemaal over eens: Dit hart was perfect! Het was ook helemaal gaaf, er was geen schrammetje of wond te zien. Dit was het mooiste en gaafste hart dat ze ooit hadden gezien. De jongeman was er erg trots op en pochte honderduit over zijn mooie en perfecte hart.

Opeens stapte een oude man uit de menigte naar voren en zei "Waarom is jouw hart niet zo mooi als het mijne?". De oude man liet zijn hart zien en iedereen keek ernaar. Het sloeg krachtig, maar het zat vol littekens en er waren plaatsen waar stukken uit waren gehaald en andere stukken in waren gezet, en deze stukken pasten niet mooi in de gaten maar hadden rafelige hoeken. Er waren zelfs plaatsen bij waar hele stukken uit zijn hart ontbraken. De mensen keken verbaasd. "Hoe kun je zeggen dat jouw hart het allermooiste is?", dachten ze.

Ook de jongeman keek naar het hart van de oude man en zag de staat waarin het verkeerde. Hij lachte "Je maakt zeker een grapje," zei hij, "Vergelijk jouw hart eens met de mijne. Dat van mij is perfect en het jouwe is een puinhoop vol littekens en scheuren."

"Ja," zei de oude man, "jouw hart ziet er perfect uit, maar ik zou niet met je willen ruilen." "Kijk" sprak hij, "elk litteken vertegenwoordigt een persoon aan wie ik mijn liefde heb gegeven: ik scheur een stukje uit mijn hart en geef het aan die persoon en vaak geven ze een stukje van hun hart aan mij terug om zo de lege plaats op te vullen."

"Maar de stukjes zijn niet precies hetzelfde. Ik heb gerafelde hoeken, dat ben ik met je eens, maar het herinnert me er aan dat we liefde met elkaar hebben gedeeld. Soms geef ik een stukje van mijn hart weg en heeft de ander me geen stukje van zijn hart teruggegeven. Dat zijn de lege gaten, het geven van liefde is een risico."

"Ook al zijn die gaten in mijn hart pijnlijk, ze blijven open. Het herinnert me eraan dat ik ook liefde voor deze mensen heb en ik hoop dat ze op een dag zullen terugkeren en het gat zullen opvullen."

"Zo," zei hij "zie je nu wat echte schoonheid is?"

De jongeman stond roerloos, tranen rolden over zijn wangen. Hij liep naar de oude man toe, greep in zijn perfecte hart, scheurde er een stuk uit en met trillende handen bood hij het aan de oude man aan. De oude man nam zijn offer aan, plaatste het in zijn eigen hart, en nam een ander stuk uit zijn hart en plaatste het in de wond van het hart van de jongeman.

Het paste niet perfect en er zaten wat rafels aan, maar de jongeman keek naar zijn hart, niet meer perfect, en hield ervan als nooit tevoren. Het was nu mooier als voorheen, omdat de liefde van de oude man nu ook door zijn hart stroomde.

Ze omhelsden elkaar en wandelden zij aan zij weg....

bron onbekend

in scherven verbonden

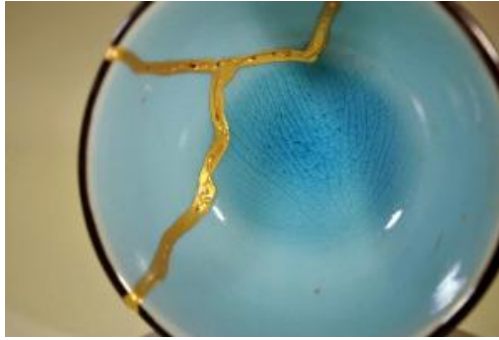

https://www.youtube.com/watch?v=hRMcPJrWm-g&feature=emb_logo

14

wegwerpmaatschappij

15

We leven in een maatschappij waarin gebruiksvoorwerpen massaal worden geproduceerd. Borden, kopjes en kommetjes hoeven niet veel te kosten dus als er eens eentje stuk valt, gooi je de scherven weg en koop je een nieuwe.

In Gods Rijk staat het er echter anders voor. Er zijn massa's mensen, maar met dat verschil dat er van elk maar één is. Wanneer die 'valt of breekt' wil God de Vader die met eindeloze liefde en geduld weer repareren. Het weggooien van de scherven van Gods geliefde kind, is geen optie in Gods ogen. Niemand kan dit ene uniek levende wezen vervangen. Elk gebroken 'voorwerp' wordt liefdevol gereinigd, genezen en eervol hersteld.

In Japan kent men een kunstvorm die dit prachtig toont, genaamd Kintsukuroi. Gebroken aardewerk wordt hersteld met goud, waardoor de breuk niet wordt weggemoffeld maar de schoonheid benadrukt van het herstellen. Het 'littteken' vormt een toegevoegde schoonheid aan het vaatwerk, niet iets om je voor te schamen.

Het unieke 'voorwerp' zal niet verloren gaan, maar is geheel bruikbaar voor zijn Eigenaar. Zo denk ik dat de littekens die wij dragen, getuigen van de liefde en de genezingskracht van onze God. Ze hoeven niet verstopt te worden maar mogen getuigen van hoop voor ieder die gebroken is.

deel 2

vergeven: helen met het gouden of zilveren randje van Gods liefde

Hopen is vergeven

-Waarachtige hoop zal altijd toekomst in zich dragen en dus geloof je ook in vergeving en mogen opnieuw beginnen. Die hoop om opnieuw te kunnen beginnen zit diep ingeworteld in ons mens zijn én in ons christen zijn. De dood, het einde, fouten, het kruis heeft nooit het laatste woord. Met de verrijzenis van Jezus heeft de hoop het laatste woord gekregen. Wij mogen rekenen op vergeving.

Langs de andere kant doet de hoop ons ook zelf vergeving schenken omdat we die toekomst in elke mens blijven zien en willen geloven dat nieuwe kansen geven toekomst geeft.

Wie hoopt, vergeeft een ander en wie een ander vergeeft, geeft hoop door aan een ander. Dat kun je maar als je leeft vanuit die hoop.

Kintsugi voor de ziel

Wat een ander
jou ook aandeed,
welk kwaad jij
een ander ook berokkende,
je kan het verleden
niet ongedaan maken.
Wat gebeurd is,
is gebeurd.
Bij kwetsuren voelt een mens
eerst pijn en boosheid.
Je wil terugslaan,
pijn met pijn vergelden.
Geweld roept evenwel geweld op.
Die piste loopt dood.
Er is een andere weg,
een lange weg van *verinnerlijking*,
een proces
van vallen en opstaan.
Je wordt uitgedaagd
om onvolkomenheden
te begrijpen,
te aanvaarden,
je te verontschuldigen
en excuses aan te nemen,
mededogen te voelen,
bruggen te slaan naar de ander,
het goed te maken,
de band te herstellen,
te vergeven ...

Een weg dus
van scherven oprapen
en lijmen met goudverf.
Vergeven vraagt tijd.
En dwingt zich niet.

Vergeven en verzoenen

Verzoening
gaat een stap verder
dan *vergeving*:
de gebroken band wordt *hersteld*.
Dat is niet altijd mogelijk.
Sommige kwetsuren zijn zo diep
dat je niet meer als 'vrienden'
door het leven kan.

Vergeven is
'de rijpe vrucht die van de boom valt'
na een lang innerlijk proces
waarbij je het gebeuren laat gaan
en afziet van genoegdoening
voor het kwaad dat je werd aangedaan.

Lytta Basset

zien waar er scherven zijn...

Het is niet zo ongewoon
in de maand februari / maart
samen te komen
om vergeving te vragen
en zich te verzoenen.

Het Oudromeinse kalenderjaar
begon met de lente.
Februari was dan
de twaalfde maand van het jaar.
Daarom was februari
een maand van boete,
van reiniging en bezinning.
De natuur die spoedig opnieuw zou ontluiken,
had eerst nog tijd nodig
om tot rust te komen
en krachten op te slaan.

Tot op vandaag geldt dit,
zowel voor de natuur
als voor de mens.
De mens die leeft naar Pasen toe
heeft eerst rust nodig,
om de zin van het leven te ontdekken,
om los te komen
van het gebrokene en het oude.
De mens heeft reiniging nodig
om een totaal nieuwe mens te worden.

Deze veertigdagentijd betekent dan
zien waar er scherven zijn
in deze wereld,
in je leven,
in je relatie met jezelf,
met je medemens,
met de natuur
en met God.

Het is stappen zetten
om aan je leven
wat meer diepgang te geven.

met elkaar begaan zijn

Neen, je hoeft voor elkaar geen lofzang te zingen;
maar toon je goedheid in heel kleine dingen.
Je hoeft ook elkaar niet te winnen met vele geschenken,
maar probeer nu en dan eens in hun voordeel te denken.
Je hoeft elkaar ook niet steeds te beschermen,
maar probeer je toch over de zwakken te ontfemen.
Neen het is niet nodig voor elkaar te sterven,
als je leeft voor elkaar maak je zeker geen scherven.
Je moet ook niet voor elkaar door het vuur gaan
als je elkaar niet in de kou laat staan.

Vergeven

Je kan het doen
en je kan het ondervinden.
Het mogen doen is verfrissend:
je raakt van je wrok af,
je herstelt, maakt nieuw.
Je geeft een nieuwe kans.
Het mogen ondervinden is bevrijdend:
je wordt geloofd,
je mag weer bestaan.
Jij krijgt die nieuwe kans.
Zo is vergeven
dubbel hopen
op nieuw leven:
voor jezelf en
voor de ander.
Wat houdt je tegen?

Peter Deltour

**VERGEVEN
VERANDERT HET VERLEDEN NIET
MAAR
VERGROOT DE TOEKOMST**

een wereld in scherven weer 'heel-maken'

Een bekwaam onderzoeker zit in zijn bureau te werken aan een project om de wereld te verbeteren, als plots zijn dochtertje van vijf jaar binnenkomt.

"Ik wil spelen", zegt ze. Maar de man antwoordt dat hij geen tijd heeft en dat ze hem moet laten verder werken. Na wat aandringen geeft het dochtertje toe en verandert van tactiek. "Laat mij dan helpen, zodat je vlugger klaar bent met de wereld te verbeteren," zegt ze.

De man is vertederd en zoekt een oplossing. Hij vindt in een tijdschrift een wereldkaart, scheurt die aan stukken en geeft alles aan zijn dochtertje met de opdracht dat zij de wereld opnieuw 'in orde moet brengen'. Hij hoopt zo voor de rest van de dag van haar af te zijn, aangezien hij weet dat zijn dochter nog te klein is en het beeld van de wereldkaart niet kent.

Maar na een kwartiertje komt ze fier terug met de wereldkaart netjes aaneengeplakt. "Klaar!"; roept ze uit. "Hoe heb je dat gedaan?"; vraagt de papa verbaasd. "Simpel", zegt het meisje "toen je het blad uit het tijdschrift scheurde, zag ik dat er op de achterkant een foto van een man stond. Toen ik de wereld niet ineen kon puzzelen, heb ik alle stukken omgedraaid en eerst 'de mens in orde gebracht'. Toen ik daarna het blad omdraaide, zag ik dat de wereld ook in orde was.

nobelprijswinnaar Esquivel.

Werk maken van 'scherven oprapen'

is hopen
dat vastgespijkerd worden op je verleden
nooit het laatste is

is geloven
dat iemand onderweg kwijt spelen
altijd een nederlaag is

Werk maken van 'scherven oprapen'

is geloven
dat het gevoel 'er te mogen zijn met je kleine kantjes'
een prioriteit is.

is geloven
dat nieuwe kansen creëren onmisbaar is.

Werk maken van 'scherven oprapen'

is hopen
dat een eerlijke kans op herbeginnen
altijd mogelijk is

is geloven
dat er alleen voor staan
nooit het laatste is.

Werk maken van 'scherven oprapen'

is geloven
dat 'het kan me niet schelen'
nooit onze conclusie is.
dat 'er is niets aan te doen'
nooit definitief is

dat iedereen 'mens' wordt
onze missie is

dat blijven werken aan
de droom van Jezus van Nazareth
begin en einde van al onze inzet is.

naar G. Dedecker

*"Niet meteen de imperfecte dingen weggooien,
maar ze eerst oprapen om er eens goed naar te kijken",*
zegt psycholoog Tomas Navarro.

Maar al te vaak pakken we het liefst zo snel mogelijk een stoffer en blik, vegen we de scherven op en kijken we later tevreden op wanneer het lijkt alsof er niks gebeurd is.

Maar... die scherven zijn er natuurlijk nog. Die zijn echt niet weg!
Onvermijdelijk snijden we er onze vingers aan, soms tot bloedens toe.

Maken die scherven krassen op onze ziel.

En daarom vragen die wonden om goede verzorging. Liefde. Aandacht.

Vaak willen we zo snel mogelijk bij de pijn en het nare gevoel weg lopen.
Soms letterlijk. Gaan we mensen uit de weg. Of gaan mensen jou uit de weg.

de paradox van onze verscheurde tijd

We hebben nu bredere wegen, maar een smallere kijk.
We kopen méér, maar genieten minder.

We hebben grotere huizen en kleinere families,
méér wetenschap, maar minder oordeelsvermogen,
méér experts, maar meer problemen,
méér medicijnen, maar minder welzijn.

We hebben jaren aan ons leven toegevoegd,
maar geen leven aan onze jaren.
We zijn heen en weer geweest naar de maan,
maar hebben moeite
om de straat over te steken om de burens te ontmoeten.

We hebben de dingen groter aangepakt, niet beter.
We schrijven meer, maar leren minder.
We plannen meer, maar bereiken minder.

We leerden ons te haasten, niet om te wachten.
We bouwden meer computers om meer informatie op te slaan,
om meer kopieën te maken dan ooit tevoren,
maar we communiceren minder en minder.

Dit is de tijd van de snelle hap en de trage vertering,
van grote mensen met een klein karakter,
van een leuk huis, maar een gebroken thuis.

Dit is de tijd van de snelle trips, de wegwerpmoraal,
de one night stands, en de pillen die alles voor je doen.

Het is een tijd waarin alles in het uitstalraam ligt,
en niets in de voorraadkamer.

George Carlin

Begin nooit je dag met de scherven van gisteren!

Gisteren en alle vorige dagen en jaren zijn voorbij,
begraven in de tijd.

Je kunt er niets meer aan veranderen!

Waren er scherven?

Draag ze dan niet mee,

want ze zullen je dag na dag verwonden
tot je tenslotte niet meer leven kunt!

Er zijn scherven die je in Gods handen kwijt kunt,

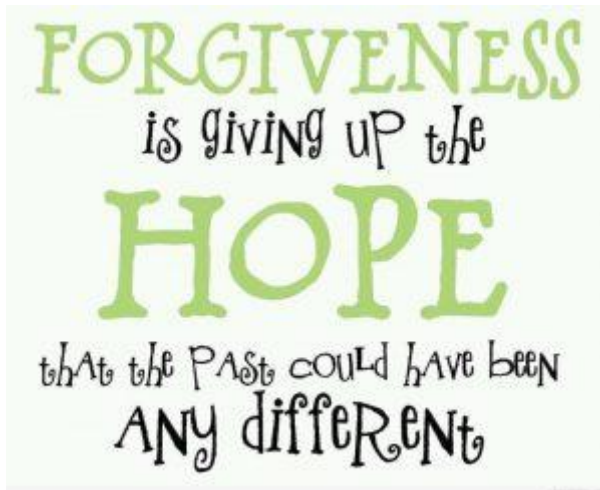
én er zijn scherven die je helen moet door oprecht te vergeven.

Scherven die je met al de liefde van je hart niet helen kunt,
moet je laten liggen!

Begin nooit je dag met de scherven van gisteren.

Maak geen drama van elke tegenslag.

Een gedicht van Phil Bosmans

Mijn angst zal ik onder ogen zien, tot me door laten dringen. Het is de angst voor de angst die me vasthoudt in de angst. Mijn behoefte aan controle, het plannen maken moet die angst bestrijden, maar zo het lukt me niet. Controle en plannen zijn immers het gevolg van mijn gehechtheid aan mijn verleden.

Ik zal handelen (en plannen maken) vanuit vrede, niet vanuit het verlangen om het verleden te verbeteren, niet vanuit angst. Een uiterst waardevol middel daarbij is vergeving, mildheid ten opzichte van mezelf.

Vergeving is de hoop op een beter verleden opgeven. Mezelf vergeven is een andere uitdrukking met een diepere betekenis in plaats van accepteren dat het is zoals het is. Mezelf vergeven dat ik mezelf in de steek heb gelaten, mezelf niet serieus hebt genomen en de "les" niet hebt willen trekken uit het verleden.

Mezelf vergeven dat ik mezelf niet hebt gewaardeerd en mezelf steeds met anderen heb vergeleken, mezelf en anderen heb veroordeeld, van buiten naar binnen heb geleefd in plaats van binnen uit. Ik zal aardig en mild zijn voor mezelf.

Niemand anders kan mijn leven in orde maken of mij vreugde geven als ik die niet kan voelen in mijn eigen hart. Ik bouw op wat ik heb en niet op wat ik mis. Ik hou op slachtoffer te spelen, ik laat mijn dromer wakker worden. Ik vertrouw op mijn dromer, op mijn innerlijke stem. Mijn innerlijke stem is wie wie ik ben en wie ik wil zijn.

Voetnoot

Vergeven is niet hetzelfde als doen dat er niks gebeurd is, zand erover. De ander blijft altijd verantwoordelijk voor de daden die hij/zij gepleegd heeft. Vergeven betekent ook niet dat ik me verzoen met de ander. Ik kan de ander vergeven en dat betekent nog niet dat we weer vrienden zijn. Je hebt daarin een vrije keuze. Vergeven betekent ook niet dat ik de ander weer vertrouw. Om een relatie weer op te bouwen zal de ander in zijn/haar daden moeten laten zien wat het waard is voordat je de ander weer volledig kunt vertrouwen. En soms is dat geen optie en dien je jezelf te beschermen tegen teleurstellingen. Vergeven betekent ik zet mijzelf vrij de ander is mij niets meer schuldig.

<http://www.obviousz.nl/vergeving-hoop-beter-verleden-opgeven/>

**In de Joodse verteltraditie
circuleert een heel kras verhaal
over de jonge Abraham.
Een midrasj...
...het gaat over Abram's vader, Terach.**

Rabbi Chijja (3^e eeuw) vertelt:

Terach baatte in Ur der Chaldeeën een winkeltje uit met religieuze artikelen: kaarsen, votiefschalen, maar vooral godenbeeldjes.

Terach maakte die zelf, en – het moet gezegd – ze waren erg mooi en hij verdiende er goed z'n brood mee.

Op een dag moest hij op reis voor een zakelijke bespreking en liet hij de winkel over aan zijn zoon Abraham. Als Terach 's avonds thuis komt, treft hij z'n hele winkel in puin aan. Overal scherven en brokstukken, alle beelden stuk op één na.

'Wat is hier gebeurd, jongen; roept Terach ontzet uit?'

'Ach Vader, zei Avram, ik zal het maar meteen opbiechten, ik kan het voor u toch niet verborgen houden. Er kwam een vrouw in de winkel en die had een schaal meel bij zich en zei tegen me: 'Hier, geef dit maar hen'... en ze wees op de beelden. Nou dat heb ik gedaan. Maar wat er toen gebeurde, je zult het niet geloven. Eerst zei deze hier, en Abraham raapte een half hoofd op van de grond: 'Ik wil eerst eten van het meel', en toen riep die ander: 'Nee, ik eerst'. En toen begonnen ze te vechten en tenslotte stond die grote daar, Gedoela, recht, pakte een stok en vergruizelde ze allemaal'

Terach zei: 'Jij drijft de spót met mij!. .. Hebben ze soms verstand?!!'

Zei Avram: 'En jouw oren, horen die niet wat je mond zegt!!'

'Kom nu', zei Terach,
'godenbeelden kunnen toch niets!'
'Zie je wel',
zei Abraham,
'jij gelooft er zelf ook niet in;
ik doe in ieder geval niet langer mee
met die "poppenkast".'

En tegen Sara, zijn vrouw, zei Abraham vervolgens:
'Pak maar in wat je nodig hebt;
wij gaan naar een land,
waar ze op een andere manier met God omgaan
dan wij hier doen.'

'Trek weg uit uw land, uw stam en uw familie',
had een innerlijke stem tot Abraham gezegd,
'naar het land dat Ik u aan zal wijzen;
Ik zal een groot volk van u maken;
Ik zal u zegenen.'
Zo staat het in de bijbel.

De geschiedenis van het volk van Israël
begint op het moment dat Abraham gehoor geeft
aan deze innerlijke stem,
het veelgodendom opgeeft
en op zoek gaat naar de ene ware God.

Jeremia goot de kruik stuk...

Jeremia had een kruik besteld bij de pottenbakker van wel een meter in doorsnee.

Als die kruik klaar is loopt hij ermee door de stad.

Hij gaat ermee richting 'de schervenpoort'.

Stomverbaasd lopen de mensen achter hem aan.

Wat moet hij daar nu mee.

'Kom straks maar kijken' zegt hij.

En ze gaan mee in een lange sliert achter hem aan.

En plotseling stopt hij.

Hij houdt de kruik hoog boven zijn hoofd en...

...plof!

Jeremia goot de nieuwe kruik aan diggelen op de grond.

Daar ligt hij in tientallen stukken.

'Wat een schande', roepen de mensen in koor.

'Wat betekent dat nu, vragen de mensen zich af?'

Jeremia zegt daarop:

'Jullie houden een schijnvrede in stand ten koste van alles.

Alles lijkt keurig maar ondertussen

deugt er niets van in jullie stad,

de rijken worden steeds rijker,

de machtigen sterker en de armen

en de weerlozen hebben niets te vertellen.

Zo'n stad mag wel kapot:

plof! hier ligt de kruik, in tientallen scherven!

Dat doet God met een dergelijk volk als jullie.'

Men is diep geschokt,

de koning is het eigenlijk wel met Jeremia eens

maar durft er niets tegen doen

als de mensen hem in een put willen gooien.

deel 3

hebben is out, delen is in!

delen is het nieuwe hebben.
-van hebben naar delen-

**Wij zijn allemaal
geboren delers!**

Delen doet goed.
Ook met het Zuiden.

Delen aanmoedigen

Delen is duurzaam.
 Hoewel de 'deeleconomie'
 soms toch nog nieuw klinkt
 is delen niet nieuw:
 bibliotheken zijn al eeuwen oud,
 de trein en de bus deel je met andere passagiers.
 We moedigen delen aan sinds de kleuterklas,
 maar ergens tijdens het opgroeien
 lijken we dat weer te verliezen.
 Opeens geven we de voorkeur aan hébben.

Delen: als way of life

"Delen" is hot
 en overtuigt steeds meer Vlamingen
 als nieuwe way of life.
 We delen ons hele leven op de sociale media.
 We delen muziek, fietsen, auto's, kleding, gereedschap,
 Tot zelfs speelstraten toe.
 We delen steeds meer
 en met steeds meer mensen.
 Voor steeds meer mensen
 is het een way of life
 en niet langer een verschijnsel
 dat enkel geitenwollensokken of hipsters aanspreekt.
 Het is een manier van leven en van kijken
 die doordringt in alle vezels van onze samenleving.
 Je moet het niet meer hebben,
 je kan het ook delen.
 Concepten als kledingruil,
 carpoolen en spullen lenen bij je burens zijn een hit.
 Het besef groeit dat 'elk voor zich' niet langer werkt.
 We hebben elkaar nodig.
 Maar we delen niet alleen wat goed of leuk is.
 Wereldwijd delen we een lotsverbondenheid met alle leven.
 Zo delen we ook de risico's
 en de gevolgen van een door klimaatverandering
 en milieuverniëting bedreigde wereld.

Broederlijk delen zoekt aansluiting op deeleconomie

Deeleconomie is dus aan een steile opmars bezig.
 Denken we ook
 aan het delen van auto's en samenhuizen
 (kangoeroewonen, cohousing)
 tot het delen van kennis,
 gereedschap, infrastructuur, parkeerplaatsen...
 In zowat alle domeinen van ons privé- en werkleven
 is het vandaag mogelijk
 om kennis, producten of ruimte te delen met anderen.

Ook Broederlijk Delen wil hierop inspelen.

"Wij mensen zijn geboren delers
 en delen veel meer dan we denken.
 Delen doet goed, ook met het Zuiden."

In deze context is Broederlijk Delen
zowel een naam als een programma.
Met partners in Noord en Zuid
delen we de zorg voor onze gezamenlijke toekomst.
En daarom delen we ook de actiebereidheid,
de wil om ons leven en onze levensstijl
op nieuwe sporen te zetten.
We delen de strijd voor een gezonde planeet,
een nieuwe politiek
en een rechtvaardige economie
die honger, armoede en onrecht uitbant.
We doen door tot iedereen mee is.

Onze partners in het Zuiden
wijzen ons mee de weg.
De verhalen, inspiratie en veerkracht
die ze met ons delen,
verbinden we met
onze eigen spiritualiteit.
Het is telkens opnieuw
verse zuurstof voor ons engagement.

Jezus zelf zet de toon.
Zo ook in de evangelielezing
van de derde zondag van de vasten:
'Kijk eens goed naar de velden,
ze staan wit,
rijp voor de oogst.'
De toekomst is geen onbereikbare verte,
maar iets dat zich hier en nu voltrekt.
De tijd, de omstandigheden, de mensen zijn er klaar voor.

Samen delen we veertig dagen lang.

Veertig dagen
om intenser te leven,
te genieten van 'het gewone',
stil te staan
bij wat je vanzelfsprekend vindt
en dankbaar te zijn
voor alles wat je
'normaal' noemt.

Veertig dagen om
nog meer dan anders
blij te zijn
met de mensen die van je houden
en van wie jij mag houden,
gelukkig te zijn met hen
die je jouw liefste noemt,
die je jouw vrienden noemt
en die je nog niet moet missen.

Veertig dagen
om misschien nu en dan
wat langzamer te leven,
om te herademen
en weer voeling te krijgen
met Gods diepste droom,
met jouw warmste verlangen
en kracht te vinden
om er weer voor te gaan
doorheen het stof van je ontgoocheling
en de woestijn van je onmacht,
dwars door alles heen
op weg
mét de belofte
van een Lentemorgen ...

zuster Mieke Kerckhof

Broederlijk Delen ontstond in 1961 naar aanleiding van de hongersnood in Congo. Daarna evolueerde Broederlijk Delen naar een organisatie die gemeenschappen ondersteunt om zelfredzaam te worden.

Wist je dat wereldwijd bijna 800 miljoen mensen, of 1 op 9, honger hebben? En dat het vooral boeren zijn, dus zij die het voedsel produceren, die honger hebben? We leven in een wereld die ongelijk is verdeeld. Wat sommigen te veel hebben, hebben anderen te weinig. Die kloof tussen arm en rijk wordt steeds groter. Niet alleen in Afrika of Latijns-Amerika, maar ook in eigen land. Terwijl er genoeg is voor iedereen. Die ongelijkheid moet verdwijnen. Iedereen op deze planeet verdient een kans om een menswaardig leven uit te bouwen. Een wereld waarin iedereen mee is, daar willen we naartoe. Ook jij speelt daarin een belangrijke rol. Dankzij de steun van sympathisanten zoals jij bezorgden we al honderdduizenden mensen dat ene noodzakelijke duwtje in de rug, waardoor ze uit hun situatie van armoede konden stappen. Al meer dan 50 jaar zetten we in op Broederlijk Delen. En we blijven dat doen, samen. Tot echt iedereen mee is. Kort samengevat: Broederlijk Delen engageert zich voor een duurzame rechtvaardige wereld zonder ongelijkheid. Tot iedereen mee is! Ben jij nu mee met dit verhaal? Vertel het dan voort. De videoclip 'Broederlijk Delen in 80 seconden' geeft een wervelende inleiding voor al wie de kern van Broederlijk Delen wil leren kennen.

https://www.youtube.com/watch?time_continue=70&v=9B9vLRhmiss&feature=emb_title

Ze bestaan, die mensen voor wie honger dagelijks brood geworden is;
die 's morgens niet weten wat ze 's avonds zullen eten,
òf ze wel zullen eten.

Kinderen op straat gestuurd
om daar te zoeken wat thuis niet te vinden is.
Zien dat op een ander eten is in overvloed,
en moeten bedelen
om de kruimels van de rijke tafels.
Ondervoed.
Ziek.
Bestemd om vroeg te sterven,
nog voor ze konden leven.
Vandaag overleven is hun enig perspectief.
Gekruisigde mensen.
Gekruisigde kinderen.
Zij bestaan.

(Carlos Desoete in *Verbinden. Zoeken naar een spiritualiteit voor de vasten*)

-korte stilte-

Broederlijk Delen geeft al negenenvijftig jaar
een nieuwe betekenis aan de vasten.
Vasten is een tijd om broederlijk te delen,
om solidariteit te beleven met de minsten in de Derde Wereld.
De vasten maakt ons bewust van het verband
tussen de rijkdom van de ene en de armoede van de andere,
tussen onze en hun manier van leven.

(Carlos Desoete in *Verbinden. Zoeken naar een spiritualiteit voor de vasten*)

-korte stilte-

De kringloop doorbreken.

De kringloop van het hebben, van steeds meer
van het grote 'Nooit Genoeg'.
De dwingende kringloop van de economie
waarin je willens nillens meedoet
en die als een wereldgod het samenleven bepaalt.
Het is de kringloop van de angst en van de haast
en van het ieder voor zich.
Hoeveel mensen zijn hier het slachtoffer van?

(Carlos Desoete in *Verbinden. Zoeken naar een spiritualiteit voor de vasten*)

-korte stilte-

Solidariteit is meer dan een aalmoes geven.

Solidariteit beleven
begint met je in te leven,
in te voelen
in hun levenslot: hun armoede en hun kracht,
hun pijn en hun hoop
en je te laten aanspreken door het appèl dat van hen uitgaat
naar je eigen manier van leven toe.
`Motivatie vinden in de ontmoeting met anderen
die ook de kringloop doorbreken.
Solidariteit is een gevoel
waarvan je alle consequenties neemt...

(Carlos Desoete in *Verbinden. Zoeken naar een spiritualiteit voor de vasten*)

-korte stilte-

Delen wat je bent.

Jezelf geven.
Uit jezelf treden en naar de ander toe gaan.
Kunnen meeleven.
Begrip opbrengen.
Je een nood herinneren.
Iemand bemoedigen.
Belangstellend informeren.
Dankbaar zijn en die dankbaarheid uiten.
Vergiffenis en vertrouwen schenken.
Blijheid en vreugde brengen.
Wonden helen.
Geborgenheid geven.

naar Robrecht Boudens

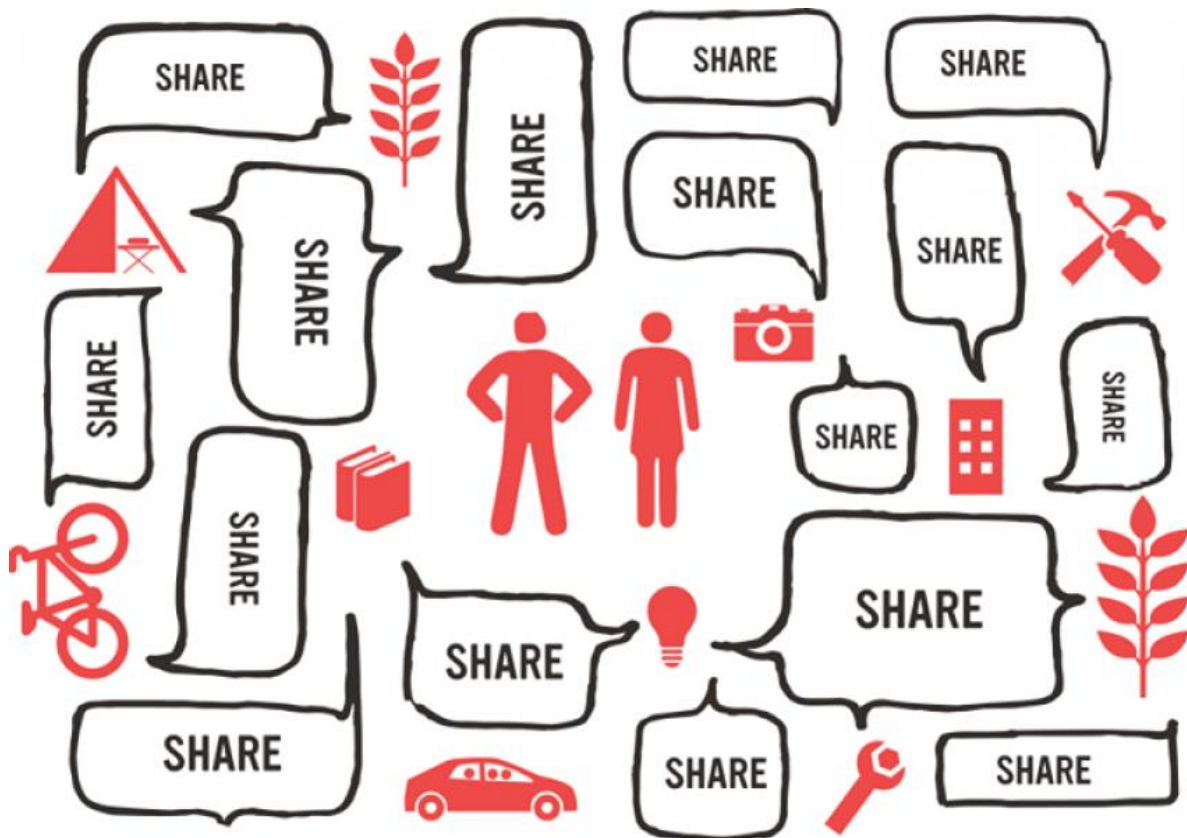
31

Delen,
breken,
uitdelen.
Wonder
hoe weinig
door te delen
verandert in overvloed,
en velen voedt.
U die ons voedt,
schenk ons inzicht
dat delen
verrijkt
en de woestijn
verandert
in een oase.

www.kerkvanammerstol.nl

delen is vermenigvuldigen

Echt vasten
bestaat niet
in ontzegging en versterving,
maar zij is een oefening
in menswording,
ook een oefening
in de kunst van het genieten.

naar Anselm Grün

delen
vermenigvuldigen

tip bij interreligieus vieren in een katholieke dialoogschool

De voorganger in gebed
kan nadat het Jezusgebed 'het onzeVader' werd gebeden
de aanwezige moslimleerlingen uitnodigen
om hun gebed te bidden
dat ook wel eens
het 'Onze Vader van de Koran' wordt genoemd:

"In de naam van God, de erbarmmer, de barmhartige.
Lof zij God, de Heer van de wereldebewoners,
de erbarmmer, de barmhartige,
de heerser op de oordeelsdag.
U dienen wij en U vragen wij om hulp.
Leid ons op de juiste weg,
de weg van hen
aan wie U genade geschonken hebt,
op wie geen toorn rust en die niet dwalen."